

SỞ GD&ĐT SƠN LA

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT

NĂM HỌC 2023 – 2024

ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn thi: TOÁN (Bài thi Chuyên Toán, Tin)

Ngày thi: 07/06/2023

(Đề thi gồm 01 trang)

Thời gian làm bài: 150 phút, không kể thời gian phát đề

Câu 1. (1,0 điểm) Cho biểu thức $Q = \frac{x\sqrt{y} + \sqrt{x} - y\sqrt{x} - \sqrt{y}}{1 + \sqrt{xy}}$, với $x \geq 0; y \geq 0$.

a) Rút gọn biểu thức Q .b) Tính giá trị biểu thức Q khi $x = 2024 + 2\sqrt{2023}; y = 2024 - 2\sqrt{2023}$

Câu 2. (1,0 điểm) Cho parabol $(P): y = x^2$ và đường thẳng $(d): y = (2m - 3)x + 3m - 5$ (m là tham số)

a) Xác định giá trị của m để đường thẳng (d) đi qua điểm $A(-2; 3)$ .b) Tìm m để đường thẳng (d) tiếp xúc với parabol (P) .

Câu 3. (1,0 điểm)

Hai đội thanh niên tình nguyện cùng làm chung một công việc thì hoàn thành trong 6 giờ. Nếu hai đội làm riêng thì thời gian hoàn thành công việc của đội thứ hai ít hơn thời gian hoàn thành công việc của đội thứ nhất là 5 giờ. Hỏi nếu làm riêng thì mỗi đội hoàn thành công việc trong bao lâu?

Câu 4. (1,0 điểm)

Tìm tất cả các giá trị của tham số m để phương trình $x^2 - 2mx + m^2 - m + 1$ có hai nghiệm x_1, x_2 thỏa mãn $x_2^2 - x_1^2 + 4mx_1 = 16$

Câu 5. (1,0 điểm) Giải phương trình: $x^2 - 4x + \sqrt{x^2 - 4x - 5} = 7$.

Câu 6. (1,0 điểm) Giải hệ phương trình:
$$\begin{cases} x^2 + xy - 2y^2 = x + 2y \\ x^3 + 2x^2y = x^2 + y^2 - 1 \end{cases}$$

Câu 7. (3,5 điểm)

Cho tam giác ABC nhọn ($AB < AC$) nội tiếp đường tròn (O) , các đường cao BE và CF cắt nhau tại H . Gọi S là giao điểm của đường thẳng BC và EF ; I là giao điểm của SA và đường tròn (O) (với I khác A).

a) Chứng minh rằng tứ giác $AFHE$ là tứ giác nội tiếp.b) Chứng minh $SF \cdot SE = SI \cdot SA$ và $HI \perp SA$ .c) Gọi M là trung điểm của BC , kẻ đường kính AD của (O) . Chứng minh ba điểm H, M, D thẳng hàng và H là trực tâm tam giác ASM .d) Giả sử T là điểm nằm trên đoạn thẳng HC sao cho AT vuông góc với BT . Chứng minh hai đường tròn ngoại tiếp của tam giác IST và tam giác ECT tiếp xúc với nhau.

Câu 8. (0,5 điểm) Cho x, y, z là các số thực dương thỏa mãn $x + y + z = xyz$. Chứng minh rằng:

$$\frac{1+\sqrt{1+x^2}}{x} + \frac{1+\sqrt{1+y^2}}{y} + \frac{1+\sqrt{1+z^2}}{z} \leq xyz.$$

----- Hết -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Các bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: ..... Số báo danh: .....

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT ĐỀ TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 CHUYÊN TOÁN NĂM 2023
TRUNG TÂM LÊ VỮ

Câu 1. (1,0 điểm) Cho biểu thức $Q = \frac{x\sqrt{y} + \sqrt{x} - y\sqrt{x} - \sqrt{y}}{1 + \sqrt{xy}}$, với $x \geq 0; y \geq 0$.

a) Rút gọn biểu thức Q.

$$Q = \frac{\sqrt{xy}(\sqrt{x} - \sqrt{y}) + \sqrt{x} - \sqrt{y}}{1 + \sqrt{xy}} = \frac{(\sqrt{x} - \sqrt{y})(\sqrt{xy} + 1)}{1 + \sqrt{xy}} = \sqrt{x} - \sqrt{y}$$

b) Tính giá trị biểu thức Q khi $x = 2024 + 2\sqrt{2023}; y = 2024 - 2\sqrt{2023}$

$$x = 2024 + 2\sqrt{2023} = 2023 + 2\sqrt{2023} + 1 = (\sqrt{2023} + 1)^2$$

$$y = 2024 - 2\sqrt{2023} = 2023 - 2\sqrt{2023} + 1 = (\sqrt{2023} - 1)^2$$

Khi x, y nhận các giá trị trên, ta có:

$$Q = \sqrt{(\sqrt{2023} + 1)^2} - \sqrt{(\sqrt{2023} - 1)^2} = \sqrt{2023} + 1 - \sqrt{2023} + 1 = 2$$

Câu 2. (1,0 điểm) Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = (2m - 3)x + 3m - 5$ (m là tham số)

a) Xác định giá trị của m để đường thẳng (d) đi qua điểm $A(-2; 3)$.

(d): $y = (2m - 3)x + 3m - 5$ đi qua $A(-2; 3)$

$$\Leftrightarrow A \in (d) \Leftrightarrow (2m - 3) \cdot (-2) + 3m - 5 = 3 \Leftrightarrow -4m + 6 + 3m - 5 = 3 \Leftrightarrow -m = 2 \Leftrightarrow m = -2.$$

$$\Leftrightarrow -m = 2 \Leftrightarrow m = -2.$$

b) Tìm m để đường thẳng (d) tiếp xúc với parabol (P).

Xét phương trình hoành độ giao điểm của (P) và (d):

$$x^2 = (2m - 3)x + 3m - 5 \Leftrightarrow x^2 - (2m - 3)x - 3m + 5 = 0 \quad (*)$$

(d) tiếp xúc với (P) $\Leftrightarrow$ phương trình (*) có nghiệm kép $\Leftrightarrow \Delta = 0$

$$\Leftrightarrow [-(2m - 3)]^2 - 4(-3m + 5) = 0 \Leftrightarrow 4m^2 - 12m + 9 + 12m - 20 = 0$$

$$\Leftrightarrow 4m^2 = 11 \Leftrightarrow m^2 = \frac{11}{4} \Leftrightarrow m = \pm \frac{\sqrt{11}}{2}$$

Câu 3. (1,0 điểm)

Hai đội thanh niên tình nguyện cùng làm chung một công việc thì hoàn thành trong 6 giờ. Nếu hai đội làm riêng thì thời gian hoàn thành công việc của đội thứ hai ít hơn thời gian hoàn thành công việc của đội thứ nhất là 5 giờ. Hỏi nếu làm riêng thì mỗi đội hoàn thành công việc trong bao lâu?

Gọi x (giờ) là thời gian đội thứ nhất làm riêng hoàn thành công việc.

Gọi y (giờ) là thời gian đội thứ hai làm riêng hoàn thành công việc.

$$(x > y > 6)$$

+ Mỗi giờ đội thứ nhất làm được: $\frac{1}{x}$ công việc

+ Mỗi giờ đội thứ hai làm được: $\frac{1}{y}$ công việc

+ Hai đội cùng làm sau 6 giờ thì xong nên mỗi giờ hai đội cùng làm được $\frac{1}{6}$ công việc. Ta có phương

$$\text{trình: } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{6} \quad (1)$$

+ Nếu hai đội làm riêng, thời gian hoàn thành của đội thứ hai ít hơn đội thứ nhất 5 giờ nên ta có phương trình: $x - y = 5 \quad (2)$

$$\text{Từ (1) và (2) ta có hệ phương trình: } \begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{6} \\ x - y = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{x-5} = \frac{1}{6} \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 6(x-5) + 6x = x(x-5) \\ y = x-5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 - 17x + 30 = 0 \\ y = x-5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 15 \text{ (tm)} \\ x = 2 \text{ (loại)} \\ y = x-5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 15 \\ y = 10 \end{cases} \text{ (tm)}$$

Kết luận: Vậy nếu làm riêng đội thứ nhất hoàn thành công việc trong 15 giờ, đội thứ hai hoàn thành công việc trong 10 giờ.

Câu 4. (1,0 điểm) Tìm tất cả các giá trị của tham số m để phương trình $x^2 - 2mx + m^2 - m + 1$ có hai nghiệm x_1, x_2 thỏa mãn $x_2^2 - x_1^2 + 4mx_1 = 16$

+ Phương trình có 2 nghiệm $x_1, x_2 \Leftrightarrow \Delta' \geq 0 \Leftrightarrow m^2 - (m^2 - m + 1) \geq 0$

$$\Leftrightarrow m-1 \geq 0 \Leftrightarrow m \geq 1.$$

+ Theo hệ thức Vi-ét:
$$\begin{cases} x_1 + x_2 = 2m \\ x_1 x_2 = m^2 - m + 1 \end{cases}$$

+ Ta có: $x_2^2 - x_1^2 + 4mx_1 = 16 \Leftrightarrow x_2^2 - x_1^2 + 2(x_1 + x_2).x_1 = 16$

$$\Leftrightarrow x_2^2 - x_1^2 + 2x_1^2 + 2x_1 x_2 = 16 \Leftrightarrow x_1^2 + x_2^2 + 2x_1 x_2 = 16$$

$$\Leftrightarrow (x_1 + x_2)^2 = 16 \Leftrightarrow \begin{cases} x_1 + x_2 = 4 \\ x_1 + x_2 = -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2m = 4 \\ 2m = -4 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m = 2 \text{ (nhân)} \\ m = -2 \text{ (loại)} \end{cases}$$

Kết luận: Vậy $m = 2$ thỏa mãn yêu cầu bài toán.

Câu 5. (1,0 điểm) Giải phương trình: $x^2 - 4x + \sqrt{x^2 - 4x - 5} = 7.$

ĐK: $x^2 - 4x - 5 \geq 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq -1 \\ x \geq 5 \end{cases}$

Phương trình đã cho $x^2 - 4x - 5 + \sqrt{x^2 - 4x - 5} - 2 = 0$

Đặt $t = \sqrt{x^2 - 4x - 5}, (t \geq 0)$, ta được phương trình :

$$t^2 + t - 2 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} t = 1 \text{ (nhân)} \\ t = -2 \text{ (loại)} \end{cases}$$

+ Với $t = 1 \Leftrightarrow \sqrt{x^2 - 4x - 5} = 1 \Leftrightarrow x^2 - 4x - 6 = 0$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 + \sqrt{10} \\ x = 2 - \sqrt{10} \end{cases} \text{ (thỏa mãn)}$$

Kết luận: Vậy phương trình có nghiệm: $x = 2 \pm \sqrt{10}$.

Câu 6. (1,0 điểm) Giải hệ phương trình:
$$\begin{cases} x^2 + xy - 2y^2 = x + 2y \\ x^3 + 2x^2y = x^2 + y^2 - 1 \end{cases}$$

Ta có:
$$\begin{cases} x^2 + xy - 2y^2 = x + 2y \quad (1) \\ x^3 + 2x^2y = x^2 + y^2 - 1 \quad (2) \end{cases}$$

(1) $\Leftrightarrow x^2 + (y-1)x - 2y^2 - 2y = 0$

$$\Delta = y^2 - 2y + 1 + 8y^2 + 8y = 9y^2 + 6y + 1 = (3y + 1)^2$$

$$\text{Phương trình (1)} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{1-y+3y+1}{2} = y+1 \\ x = \frac{1-y-3y-1}{2} = -2y \end{cases}$$

+Với $x = y+1$ thế vào (2) ta được:

$$\begin{aligned} x^3 + 2x^2(x-1) &= x^2 + (x-1)^2 - 1 \Leftrightarrow x^3 + 2x^3 - 2x^2 = x^2 + x^2 - 2x + 1 - 1 \\ \Leftrightarrow 3x^3 - 4x^2 + 2x &= 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \Rightarrow y = -1 \\ 3x^2 - 4x + 2 = 0 \text{ (vô nghiệm)} \end{cases} \end{aligned}$$

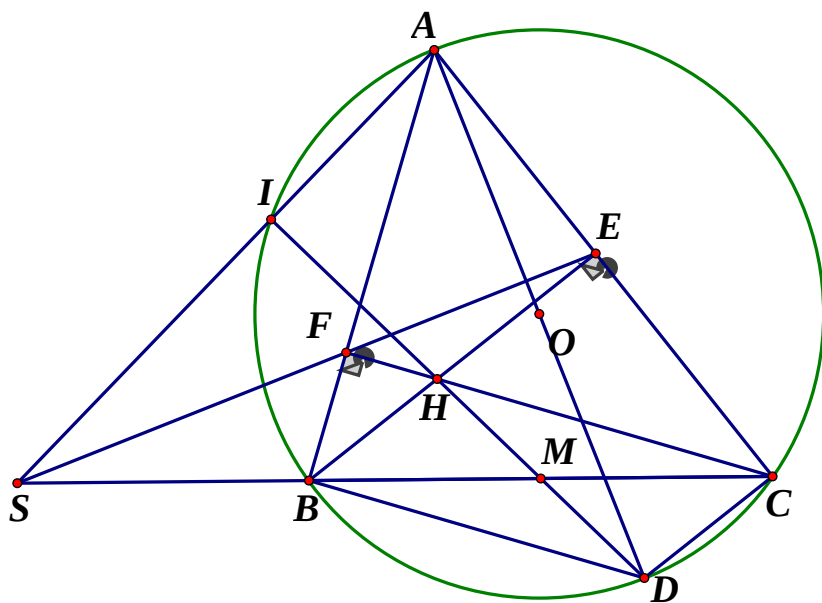
+ Với $x = -2y$ thế vào (2) ta được:

$$-8y^3 + 2(-2y)^2 \cdot y = 4y^2 + y^2 - 1 \Leftrightarrow 5y^2 = 1 \Leftrightarrow y = \pm \frac{\sqrt{5}}{5} \Rightarrow x = -2 \left(\pm \frac{\sqrt{5}}{5} \right)$$

Kết luận: hệ phương trình có 3 nghiệm phân biệt: $(x; y) = \left\{ (0; -1); \left(\frac{-2\sqrt{5}}{5}; \frac{\sqrt{5}}{5} \right); \left(\frac{2\sqrt{5}}{5}; -\frac{\sqrt{5}}{5} \right) \right\}$

Câu 7. (3,5 điểm)

Cho tam giác ABC nhọn ($AB < AC$) nội tiếp đường tròn (O), các đường cao BE và CF cắt nhau tại H. Gọi S là giao điểm của đường thẳng BC và EF; I là giao điểm của SA và đường tròn (O) (với I khác A).

a) Chứng minh rằng tứ giác AFHE là tứ giác nội tiếp.

Do $BE \perp AC; CF \perp AB \Rightarrow \widehat{AEB} = \widehat{AFC} = 90^\circ$

Xét tứ giác $AEHF$ có: $\widehat{AEH} + \widehat{AFH} = 90^0 + 90^0 = 180^0$

$\Rightarrow$ Tứ giác $AEHF$ nội tiếp đường tròn.

b) Chứng minh $SF \cdot SE = SI \cdot SA$ và $HI \perp SA$.

Xét tứ giác $BFEC$ có: $\widehat{BFC} = \widehat{BEC} = 90^0$

Mà 2 góc này cùng nhìn cạnh BC

$\Rightarrow$ Tứ giác $BFEC$ nội tiếp đường tròn.

$\Rightarrow \widehat{FEB} = \widehat{FCB}$ (hai góc nội tiếp cùng chắn cung BF)

Xét tam giác SEB và tam giác SCF có:

$\widehat{ESC}$ là góc chung

$$\widehat{SEB} = \widehat{SCF}$$

$\Rightarrow \triangle SEB \sim \triangle SCF$ (g-g)

$$\Rightarrow \frac{SE}{SC} = \frac{SB}{SF} \Rightarrow SE \cdot SF = SB \cdot SC \quad (1)$$

Xét tam giác SAB và tam giác SCI có:

$\widehat{ASC}$ chung

$$\widehat{SAB} = \widehat{SCI} = \frac{1}{2} \text{ số đo cung } IB \text{ (góc nội tiếp)}$$

$\Rightarrow \triangle SAB \sim \triangle SCI$ (g-g)

$$\Rightarrow \frac{SA}{SC} = \frac{SB}{SI} \Rightarrow SA \cdot SI = SB \cdot SC \quad (2)$$

$$\text{Từ (1) và (2)} \Rightarrow SE \cdot SF = SA \cdot SI \Rightarrow \frac{SE}{SI} = \frac{SA}{SF}$$

$\Rightarrow \triangle SIF \sim \triangle SEA$ (c.g.c)

$$\Rightarrow \widehat{SIF} = \widehat{SEA}$$

$\Rightarrow$ tứ giác $AIFE$ nội tiếp (dấu hiệu nhận biết)

Mà 4 điểm A, E, H, F cũng cùng thuộc 1 đường tròn

$\Rightarrow$ 5 điểm A, I, E, H, F cùng thuộc 1 đường tròn

$\Rightarrow AIHE$ nội tiếp đường tròn

$$\Rightarrow \widehat{AIH} = \widehat{AEH} = 90^0 \Rightarrow IH \perp SA$$

(c) Gọi M là trung điểm của BC , kẻ đường kính AD của (O) . Chứng minh ba điểm H, M, D thẳng hàng và H là trực tâm tam giác ASM .

Xét (O) : $\widehat{ABD} = \widehat{ACD} = 90^0$ (góc nội tiếp chắn nửa đường tròn)

$$\Rightarrow \begin{cases} AB \perp BD \\ AC \perp AD \end{cases} \quad \text{mà} \quad \begin{cases} CH \perp AB \\ BH \perp AC \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} CH \parallel BD \\ BH \parallel CD \end{cases}$$

$\Rightarrow$ tứ giác BHCD là hình bình hành

$\Rightarrow BC$ và HD cắt nhau.

d) Giả sử T là điểm nằm trên đoạn thẳng HC sao cho AT vuông góc $(a+b)c$ với BT . Chứng minh hai đường tròn ngoại tiếp của tam giác IST và tam giác ECT tiếp xúc với nhau.

Câu 8. (0,5 điểm) Cho x, y, z là các số thực dương thỏa mãn $x + y + z = xyz$. Chứng minh rằng:

$$\frac{1 + \sqrt{1 + x^2}}{x} + \frac{1 + \sqrt{1 + y^2}}{y} + \frac{1 + \sqrt{1 + z^2}}{z} \leq xyz.$$

Từ $x + y + z = xyz \Rightarrow \frac{1}{xy} + \frac{1}{yz} + \frac{1}{xz} = 1$

Lại có: $\frac{\sqrt{1 + x^2}}{x} = \sqrt{\frac{1}{x^2}} + = \sqrt{\frac{1}{x^2} + \frac{1}{xy} + \frac{1}{yz} + \frac{1}{xz}}$ (áp dụng $\sqrt{ab} \leq \frac{1}{2}(a + b)$)

$$\Rightarrow \frac{1 + \sqrt{1 + x^2}}{x} \leq \frac{2}{x} + \frac{1}{2y} + \frac{1}{2z} \Rightarrow \frac{1 + \sqrt{1 + x^2}}{x} \leq 3 \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \right)$$

Dấu “=” xảy ra $\Leftrightarrow x = y = z$

Chứng minh:

$$3 \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \right) \leq xyz$$

$$\Leftrightarrow 3(xy + yz + zx) \leq (xyz)^2$$

$$\Leftrightarrow 3(xy + yz + zx) \leq (x + y + z)^2$$

$$\Leftrightarrow (x - y)^2 + (y - z)^2 + (z - x)^2 \geq 0 \text{ (đúng)}$$

Vậy bất đẳng thức được chứng minh. Dấu “=” xảy ra khi $x = y = z = \sqrt{3}$.

----- Hết -----